

**НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ
„ИЛИЯ РАШКОВ БЛЪСКОВ“
ШУМЕН**

ул. „Христо Смирненски“ № 9
директор: 054/861 308
канцелария: 054/862 924
e - mail: info-2700082@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

Свилена Димитрова

Директор на НУ „Илия Р. Блъсков“

Заповед № 64/09.10.2026 г.

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

ПРИ НУ „ИЛИЯ Р. БЛЪСКОВ“

ГРАД ШУМЕН

*Етичният кодекс е приет е на заседание на Общото събрание с протокол № 5/05.10.2026 г.,
приет от Обществения съвет протокол № 1/09.10.2026 г. и е утвърдена със заповед №
64/09.10.2026 г. на директора на училището*

СЪДЪРЖАНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

РАЗДЕЛ I - НОРМАТИВНА ОСНОВА И ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3 стр.
РАЗДЕЛ II - ЦЕЛИ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС.....	5 стр.
РАЗДЕЛ III - ОСНОВНИ ЦЕННОСТИ И ПРИНЦИПИ.....	6 стр.
РАЗДЕЛ IV - ОБЩИ ЕТИЧНИ ПРАВИЛА НА ОБЩУВАНЕ.....	8 стр.
РАЗДЕЛ V - ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ	9 стр.
РАЗДЕЛ VI - ПРАВА И ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ.....	17 стр.
РАЗДЕЛ VII - ПРАВА И ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ.....	20 стр.
РАЗДЕЛ VIII - ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО, ТОРМОЗА И ДИСКРИМИНАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ.....	25 стр.
РАЗДЕЛ IX - СВЕТСКИ ХАРАКТЕР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ПОЛИТИЧЕСКА НЕУТРАЛНОСТ.....	26 стр.
РАЗДЕЛ X - ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ, ОБЩЕСТВОТО И ВЪНШНИ ПАРТНЬОРИ.....	27 стр.
РАЗДЕЛ XI - КОМИСИЯ ПО ЕТИКА.....	28 стр.
РАЗДЕЛ XII - ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС.....	29 стр.
РАЗДЕЛ XIII - ПРЕВЕНЦИЯ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА КОДЕКСА.....	30 стр.
РАЗДЕЛ XIV - ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ.....	31 стр.

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност при НУ „Илия Р. Блъсков“ – гр. Шумен определя общите ценности, принципи и стандарти за поведение и взаимодействие между участниците в училищния живот.

Кодексът изразява разбирането, че качествено образование е възможно в среда на взаимно уважение, доверие, справедливост, сигурност, отговорност и сътрудничество между ученици, педагогически специалисти, служители и родители.

В центъра на отношенията в училищната общност са детето, неговото достойнство, права, сигурност, развитие и най-добър интерес.

Всеки член на училищната общност носи лична отговорност чрез своето поведение да допринася за изграждането и поддържането на позитивна, приобщаваща и подкрепяща училищна среда.

РАЗДЕЛ I НОРМАТИВНА ОСНОВА И ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият Етичен кодекс е разработен в съответствие с:

1. Конституцията на Република България;
2. Конвенцията на ООН за правата на детето;
3. Закона за предучилищното и училищното образование;
4. Закона за закрила на детето;
5. Закона за защита от дискриминация;
6. Закона за защита на личните данни и приложимото законодателство в областта на защитата на личните данни;
7. Наредбата за приобщаващото образование;
8. Наредба № 13 от 21.09.2016 г. за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
9. Кодекса на труда – в приложимата му част;
10. Правилника за дейността на НУ „Илия Р. Блъсков“ – гр. Шумен;
11. другите приложими нормативни и вътрешноучилищни актове.

Чл. 2. (1) Етичният кодекс се приема по реда на чл. 175 от Закона за предучилищното и училищното образование от представители на педагогическия съвет, общественния съвет, настоятелството, когато такова е създадено, и ученическото самоуправление, по ред, определен в Правилника за дейността на училището.

(2) При изработването и актуализирането на Кодекса се осигурява участие на представителите на училищната общност съобразно изискванията на закона.

(3) Кодексът се формулира и представя по начин, достъпен и разбираем за учениците от началния етап.

(4) Етичният кодекс се поставя на видно място в училището и се публикува на интернет страницата на НУ „Илия Р. Блъсков“ – гр. Шумен.

Чл. 3. (1) По смисъла на настоящия кодекс училищната общност включва:

1. учениците;
2. педагогическите специалисти;
3. директора и другите членове на училищното ръководство;
4. служителите и работниците от непедагогическия персонал;
5. родителите, настойниците и лицата, които полагат грижи за учениците;
6. представителите на формите на ученическо и родителско участие в училищния живот.

(2) Външните лица, партньорите и организациите, които осъществяват дейност на територията на училището или съвместно с него, се очаква да спазват основните принципи на настоящия кодекс при взаимодействието си с училищната общност.

Чл. 4. (1) Членовете на училищната общност са партньори в осъществяването на мисията и целите на училището и взаимодействат при зачитане на различните си права, задължения, функции и компетентности.

(2) При всички решения и действия, които засягат ученик, се отчита неговият най-добър интерес, възраст, степен на развитие, индивидуални потребности, право на защита и право да бъде изслушан.

(3) Специфичното положение на детето изисква от възрастните в училищната общност повишена отговорност за неговата сигурност, развитие, подкрепа и защита на достойнството му.

(4) Уважението към правата на един член на училищната общност не може да се осъществява чрез нарушаване на правата и достойнството на друг.

Чл. 5. (1) Етичният кодекс урежда моралните и професионалните стандарти на поведение и не замества нормативно установените права, задължения, процедури и отговорности.

(2) Когато за конкретен случай законът или друг нормативен акт предвижда специален ред, се прилага този ред.

(3) Етично нарушение и дисциплинарно нарушение не са тъждествени понятия. Наличието и последиците на дисциплинарно нарушение се установяват единствено по предвидения в закона ред.

РАЗДЕЛ II ЦЕЛИ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

Чл. 6. Етичният кодекс има за цел:

1. да утвърди общи ценности и ясни стандарти за поведение в училищната общност;
2. да насърчава отношения на взаимно уважение, доверие и партньорство;
3. да гарантира зачитането на личността, достойнството и правата на всеки участник в училищния живот;
4. да подпомага създаването на сигурна, позитивна, приобщаваща и подкрепяща образователна среда;
5. да утвърждава професионализъм, почтеност, справедливост и отговорност при изпълнение на служебните задължения;
6. да съдейства за изграждането на устойчиво партньорство между училището и семейството;
7. да подпомага превенцията на насилието, тормоза, агресията, унижителното отношение и дискриминационното поведение;
8. да насърчава разрешаването на конфликти чрез диалог, изслушване, посредничество и сътрудничество;
9. да установи единни етични стандарти за общуване както в присъствена, така и в електронна среда;
10. да подпомага членовете на училищната общност при разпознаването и разрешаването на етични казуси;
11. да съдейства за укрепване на общественото доверие и доброто име на училището.

Чл. 7. Защитата на авторитета и доброто име на училището не може да служи като основание за ограничаване на правото на член на училищната общност добросъвестно да:

1. изразява мнение или несъгласие;
2. отправя предложение или критика;
3. търси съдействие;
4. подава жалба или сигнал;
5. съобщава за предполагаемо нарушение на закон, права или етични стандарти.

РАЗДЕЛ III ОСНОВНИ ЦЕННОСТИ И ПРИНЦИПИ

Чл. 8. Дейността и взаимоотношенията в училищната общност се основават на следните ценности и принципи:

1. Най-добър интерес на детето

При решенията и действията, засягащи учениците, водещи са тяхната сигурност, благополучие, развитие и образование.

2. Човешко достойнство

Всеки член на училищната общност има право на уважение към своята личност и достойнство.

3. Равнопоставеност и недискриминация

Не се допуска дискриминационно или друго незаконосъобразно неблагоприятно третиране.

4. Справедливост и безпристрастност

Решенията и оценките се основават на обективни обстоятелства, установени правила и индивидуалните особености на конкретния случай.

5. Почтеност и честност

Взаимоотношенията се изграждат върху добросъвестност, откритост, истинност и доверие.

6. Отговорност

Всеки член на училищната общност поема отговорност за своите действия, решения и начина, по който те се отразяват върху останалите.

7. Професионализъм

Педагогическите специалисти и служителите изпълняват задълженията си компетентно, добросъвестно и в рамките на предоставените им правомощия.

8. Уважение към различията

Различията в личността, способностите, социалния и културния опит и мненията се приемат с уважение в рамките на закона и правилата на училището.

9. Култура на диалог

Разногласията и конфликтите се разрешават чрез изслушване, аргументиране, взаимно уважение и търсене на конструктивно решение.

10. Партньорство и екипност

Ученици, педагогически специалисти, служители и родители си сътрудничат в интерес на образованието и развитието на детето.

11. Конфиденциалност и отговорно отношение към информацията

Личната и служебната информация се защитава и използва само за законосъобразни и оправдани цели.

12. Сигурност

Всеки член на училищната общност допринася за физическата и психическата безопасност на останалите.

13. Приобщаване и подкрепа

Училищната общност създава условия всяко дете да участва пълноценно в училищния живот и да получава необходимата подкрепа съобразно своите потребности.

Чл. 9. (1) Всеки член на училищната общност се отнася към останалите учтиво, уважително и добросъвестно.

(2) Не се допуска:

1. физическо или психическо насилие;
2. тормоз и заплашително поведение;
3. обиди, унижение и подигравки;
4. дискриминационно поведение;
5. реч на омразата;
6. злонамерено разпространяване на невярна или поверителна информация;
7. използване на служебно или друго положение за унижаване, натиск или неправомерно преимущество.

Чл. 10. (1) Всеки има право свободно да изразява мнение и да защитава позицията си при зачитане на правата и достойнството на другите.

(2) Несъгласието с мнение, действие или решение се изразява чрез аргументи и не оправдава обиди, заплахи, агресия или публично унижение.

(3) Критиката се насочва към конкретно действие, решение или поведение, а не към обезценяване на личността.

РАЗДЕЛ IV

ОБЩИ ЕТИЧНИ ПРАВИЛА НА ОБЩУВАНЕ

Чл. 11. В общуването в училищната общност се спазват следните правила:

1. говорим и се отнасяме към другия с уважение;
2. изслушваме, преди да отговорим;
3. изразяваме несъгласие без обиди и лични квалификации;
4. не използваме повишен тон, заплахи или унижителни изрази като средство за разрешаване на конфликт;
5. не обсъждаме лични и поверителни въпроси пред лица, които не следва да имат достъп до тях;
6. не въвличаме деца в конфликти между възрастни;
7. не използваме публичното пространство или електронната комуникация за унижаване или дискредитиране на друг член на училищната общност;
8. при възникнал проблем първо търсим възможност за неговото спокойно и конструктивно разрешаване;
9. когато непосредственият диалог не е достатъчен, използваме установените в училището ред и форми за съдействие.

Чл. 12. (1) Етичните стандарти за общуване се прилагат независимо дали комуникацията се осъществява:

1. лично;
2. по телефон;
3. чрез електронна поща;
4. чрез електронен дневник;
5. чрез чат, група или образователна платформа;
6. чрез социални мрежи;
7. чрез друга форма на електронна комуникация.

(2) Обстоятелството, че общуването се осъществява извън сградата на училището или чрез лично електронно устройство, не оправдава поведение, което нарушава правата, достойнството или поверителността на член на училищната общност.

Чл. 13. (1) Конфликтите се разрешават на възможно най-ниското подходящо ниво и при предпочитане на прекия диалог между засегнатите лица.

(2) Когато това е невъзможно, неефективно или неподходящо поради естеството на случая, може да бъде потърсено съдействие от класния ръководител, педагогически специалист, училищното ръководство, Комисията по етика или друг компетентен орган.

(3) При случаи на насилие, тормоз, риск за дете, сериозно нарушение на права или друга ситуация, за която е установен специален ред, не се изисква предварително провеждане на непосредствен разговор между засегнатите лица.

РАЗДЕЛ V

ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТИ И НЕПЕДАГОГИЧЕСКИ ПЕРСОНАЛ

Чл. 14. (1) Педагогическите специалисти и лицата от непедagogическия персонал изпълняват своите задължения професионално, компетентно, добросъвестно и отговорно.

(2) При изпълнение на своите функции те:

1. спазват действащото законодателство и вътрешните актове на училището;
2. зачитат правата, достойнството и индивидуалността на учениците, родителите, колегите и останалите членове на училищната общност;
3. действат в рамките на предоставените им правомощия и професионални компетентности;
4. проявяват безпристрастност, коректност и последователност;
5. не допускат дискриминационно, унизително или агресивно поведение;
6. допринасят чрез личния си пример за изграждането на позитивна училищна култура;
7. съдействат за създаването на сигурна, спокойна и подкрепяща среда;
8. опазват авторитета на педагогическата професия и доброто име на училището чрез професионално и отговорно поведение.

Чл. 15. (1) Педагогическият специалист поставя в центъра на професионалната си дейност образованието, развитието, безопасността и благополучието на ученика.

(2) В отношенията си с учениците педагогическият специалист:

1. проявява уважение, търпение и разбиране;
2. отчита възрастта, индивидуалните особености, възможностите и потребностите на детето;
3. насърчава самостоятелността, инициативността, критичното мислене, любознателността и творческите изяви;
4. създава възможности всеки ученик да участва пълноценно в образователния процес;
5. оказва подкрепа при образователни, социални и междуличностни затруднения в рамките на своите компетентности;
6. изслушва ученика и зачита правото му да изрази мнение по въпроси, които го засягат;
7. не допуска лични симпатии, антипатии или отношения с родителя да влияят върху отношението към детето.

Чл. 16. (1) Педагогическият специалист създава ясни, разбираеми и последователни правила при осъществяване на педагогическата дейност.

(2) Правилата се прилагат справедливо към всички ученици, като се отчитат индивидуалните им потребности и предвидените в нормативната уредба мерки за подкрепа.

(3) Педагогическият специалист не изисква от ученика поведение или действие, което самият той демонстративно не спазва като професионален и етичен стандарт.

(4) Подкрепата на ученик не може да се превръща в необосновано привилегироване спрямо останалите.

Чл. 17. (1) При изпитване и оценяване педагогическият специалист е обективен, безпристрастен и последователен.

(2) Оценяването има за цел установяване на постигнатите резултати от обучението и предоставяне на конструктивна обратна връзка за напредъка на ученика.

(3) Оценката не се използва:

1. като средство за наказание;
2. като средство за разрешаване на конфликт;
3. за санкциониране на поведение, което не е предмет на оценяването;
4. като средство за натиск върху ученика или неговия родител.

(4) Педагогическият специалист оценява конкретни знания, умения, компетентности и резултати, а не личността на ученика.

(5) Не се допуска:

1. унизително коментиране на резултатите;
2. публично поставяне на етикети като „слаб“, „мързелив“, „неспособен“, „проблемен“ и други квалификации, насочени към личността;
3. използване на сравнение между учениците с цел унижение или подигравка;
4. предварително отношение към бъдещите постижения на ученик въз основа на негови предходни резултати, поведение или семейни обстоятелства.

(6) Обратната връзка се предоставя по начин, който подпомага ученика да разбере своите постижения, затруднения и възможности за напредък.

ПРАВА И ПРОФЕСИОНАЛНО ДОСТОЙНСТВО НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 18. Педагогическите специалисти имат право:

1. правата и професионалното им достойнство да бъдат зачитани;
2. да упражняват професионалните си функции в съответствие със закона и професионалната си компетентност;
3. да определят подходящи методи и средства за осъществяване на образователния процес в рамките на нормативно установените изисквания;
4. да участват във формирането на политиките за развитие на училището;
5. да получават професионална и организационна подкрепа при изпълнение на служебните си задължения;
6. да повишават професионалната си квалификация;
7. да работят в сигурна и подкрепяща среда;

8. да бъдат защитени от физическа и вербална агресия, тормоз, заплахи и унижително отношение;
9. да получават уважително отношение от ученици, родители, колеги, посетители и представители на институции;
10. да бъдат защитени от неправомерен натиск и вмешателство при упражняването на професионалните си функции;
11. да получат съдействие от училищното ръководство при конфликтна или рискова ситуация;
12. личните им данни, личният им живот и професионалната им репутация да бъдат защитавани в рамките на закона.

Чл. 19. (1) Правото на родител или ученик да изразява несъгласие или критика не включва право на:

1. обида;
2. заплаха;
3. унижаване;
4. физическа или вербална агресия;
5. преследване или системен тормоз;
6. публично разпространяване на поверителни лични или служебни обстоятелства;
7. неправомерен натиск с цел промяна на оценка, професионална преценка или служебно решение.

(2) При подобно поведение педагогическият специалист има право да прекрати разговора, когато продължаването му е невъзможно при запазване на нормален и уважителен тон, и да поиска съдействие от училищното ръководство.

(3) Когато е необходимо, последващата комуникация може да бъде организирана в присъствието на представител на училищното ръководство или друг подходящ педагогически специалист.

(4) Прекратяването на разговор по ал. 2 не освобождава училището от задължението да разгледа поставения въпрос по установения ред.

ОТНОШЕНИЯ С РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 20. (1) Педагогическият специалист приема родителя като партньор в образованието и развитието на детето.

(2) В отношенията с родителите педагогическият специалист:

1. общува професионално, спокойно и уважително;
2. предоставя своевременно, точна и обективна информация в рамките на своите компетентности;
3. аргументира професионалните си позиции и решения;
4. изслушва позицията и притесненията на родителя;
5. търси възможности за сътрудничество и разрешаване на проблемите в интерес на детето;

6. поставя реалистични очаквания относно възможностите, постиженията и необходимата подкрепа за ученика;
7. спазва установените канали и правила за комуникация.

Чл. 21. (1) Педагогическият специалист не обсъжда пред родител:

1. поведението, постиженията или затрудненията на чуждо дете, освен когато това е необходимо по установена процедура и информацията се предоставя в допустимия обем;
2. здравословни или семейни обстоятелства на друг ученик;
3. лични или професионални обстоятелства относно друг служител, които нямат отношение към поставения въпрос;
4. поверителна информация, станала му известна при изпълнение на служебните задължения.

(2) При конфликт между две деца информацията към родителите се предоставя така, че всеки родител да получи необходимата информация относно собственото си дете и предприетите от училището действия, без неоправдано разкриване на лични данни и обстоятелства за другото дете.

Чл. 22. (1) Педагогическият специалист не допуска конфликт или напрежение с родител да влияе върху отношението му към ученика.

(2) Детето не се използва:

1. като посредник при спор между учител и родител;
2. за предаване на конфликтни послания;
3. като средство за въздействие върху родителя;
4. като обект на неблагоприятно отношение поради поведението или позицията на родителя.

(3) По същия начин педагогическият специалист не следва да поставя родителя в неблагоприятно положение поради несъгласие или критика, изразени добросъвестно и по установения ред.

ОТНОШЕНИЯ МЕЖДУ КОЛЕГИ

Чл. 23. (1) В отношенията помежду си педагогическите специалисти и служителите проявяват уважение, професионална коректност, колегиалност и готовност за сътрудничество.

(2) Те:

1. си оказват професионална подкрепа;
2. обменят необходимата информация и добри практики;
3. съдействат за последователност в работата с учениците;
4. уважават професионалната компетентност и отговорностите на колегите си;
5. разрешават възникналите разногласия преди всичко чрез пряк и конструктивен разговор;
6. при необходимост търсят съдействие от непосредствения ръководител или директора.

Чл. 24. (1) Не се допуска публично унизително или злонамерено обсъждане на личността, професионалната компетентност или личния живот на колега.

(2) Това правило не ограничава:

1. правото на професионална критика;
2. служебното обсъждане на професионално поведение;
3. упражняването на контролни функции;
4. подаването на сигнал за нарушение;
5. предоставянето на информация на компетентен орган;
6. обсъждането на случай, когато това е необходимо за защита на ученик или друг член на училищната общност.

(3) Професионалната критика се основава на конкретни факти, действия и резултати и се изразява по подходящ начин и пред подходящите лица.

КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ И СЛУЖЕБНА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 25. (1) Педагогическите специалисти и служителите опазват информацията, до която имат достъп по повод изпълнение на служебните си задължения.

(2) Информация за ученик или неговото семейство се споделя само:

1. с лица, които имат служебна необходимост да я получат;
2. в обем, необходим за изпълнение на конкретната служебна задача;
3. когато нейното предоставяне е предвидено или допустимо по закон.

Чл. 26. Не се допуска в учителски стаи, коридори, обществени места, групи за комуникация или пред лица без служебна необходимост да се обсъждат по начин, позволяващ идентифицирането на конкретен ученик:

1. здравословни проблеми;
2. семейни затруднения;
3. социални обстоятелства;
4. образователни затруднения;
5. предоставяна обща или допълнителна подкрепа;
6. психологически, логопедични или други консултации;
7. сигнали, жалби и проверки;
8. друга чувствителна или поверителна информация.

Чл. 27. Задължението за конфиденциалност не се прилага по начин, който възпрепятства изпълнението на законово задължение за съобщаване на информация при риск за живота, здравето, сигурността или правата на дете.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И ПРОФЕСИОНАЛНА БЕЗПРИСТРАСТНОСТ

Чл. 28. (1) Педагогическите специалисти и служителите избягват ситуации, при които личен, семеен, финансов или друг частен интерес може да повлияе или да създаде основателно съмнение, че влияе върху обективното изпълнение на служебните им задължения.

(2) Служебното положение не се използва за:

1. лична облага;
2. предоставяне на необосновано предимство на свързано лице;
3. натиск върху ученик, родител или колега;
4. получаване на услуга или преимущество, което не би било предоставено без заемащата длъжност.

Чл. 29. (1) При възникване на обстоятелства, които могат да породят основателно съмнение в неговата безпристрастност, служителят уведомява директора.

(2) Когато е необходимо, директорът определя подходящ начин за предотвратяване или преодоляване на конфликта, включително чрез възлагане на конкретното действие или решение на друго компетентно лице.

Чл. 30. Педагогическите специалисти спазват ограниченията по чл. 220 от Закона за предучилищното и училищното образование относно извършването срещу заплащане на обучение или подкрепа на ученици, с които работят, както и останалите изисквания за предотвратяване на зависимост и конфликт на интереси.

ПОДАРЪЦИ И ОБЛАГИ

Чл. 31. (1) Педагогическите специалисти и служителите не приемат подаръци, услуги, облаги или други преимущества, когато тяхното естество, стойност или обстоятелствата, при които се предоставят, могат основателно да бъдат възприети като средство за влияние върху:

1. оценяване;
2. отношение към ученик;
3. служебно решение;
4. предоставяне на предимство;
5. упражняване или неизпълнение на служебно правомощие.

(2) Не се допуска искане или поставяне на очакване за подарък или облага.

(3) Символични жестове на благодарност, свързани с установена училищна или обществена традиция, не представляват нарушение на този кодекс, когато не са поискани, не създават зависимост и не могат разумно да бъдат възприети като средство за въздействие върху служебно решение.

УЧИЛИЩНО ИМУЩЕСТВО И РЕСУРСИ

Чл. 32. Педагогическите специалисти и служителите:

1. използват училищното имущество и ресурси отговорно и по предназначение;
2. полагат грижа за повереното им имущество;
3. не използват служебни ресурси за неправомерна лична облага;
4. не предоставят на външни лица достъп до служебни информационни системи или документи, освен когато това е разрешено;
5. уведомяват своевременно за установена повреда, загуба, злоупотреба или риск.

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ В ПУБЛИЧНОТО И ЕЛЕКТРОННОТО ПРОСТРАНСТВО

Чл. 33. (1) Педагогическият специалист има право на личен живот и свободно изразяване на мнение като гражданин.

(2) При публични изяви той ясно разграничава личното си мнение от официалната позиция на НУ „Илия Р. Блъсков“, когато има вероятност двете да бъдат объркани.

(3) Не се използват името, символите, официалните канали или ресурсите на училището за изразяване на лична позиция без съответното правомощие.

Чл. 34. При използване на социални мрежи, електронна поща, чатове и други електронни средства педагогическите специалисти и служителите:

1. спазват същите стандарти на уважение и конфиденциалност, които са задължителни при непосредственото общуване;
2. не публикуват поверителна служебна информация;
3. не обсъждат публично конкретни ученици, родители или колеги по начин, който нарушава техните права и достойнство;
4. не използват електронната среда за обиди, натиск, подигравки или унижение;
5. не публикуват изображения, видеозаписи или лични данни на ученици в нарушение на приложимите правила;
6. спазват професионална дистанция в електронното общуване с учениците.

Чл. 35. При електронното общуване с ученици се използват преимуществено одобрените от училището служебни и образователни канали, когато такива са определени.

ПОЛИТИЧЕСКА И ПАРТИЙНА НЕУТРАЛНОСТ

Чл. 36. (1) При изпълнение на своите служебни функции педагогическите специалисти и останалите служители спазват политическа и партийна неутралност съобразно изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) Те не използват:

1. учебния процес;
2. отношенията с учениците;
3. служебното си положение;
4. училищни помещения;
5. училищни информационни канали;
6. материални или други ресурси на училището

за политическа или партийна агитация или за неправомерно въздействие върху участниците в образователния процес.

(3) Спазват се и забраните, установени в чл. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование, в действащата им редакция.

ПРОФЕСИОНАЛНО РАЗВИТИЕ И ЛИЧЕН ПРИМЕР

Чл. 37. Педагогическият специалист поддържа и развива професионалните си знания, умения и компетентности чрез непрекъсната квалификация, професионално сътрудничество и самооценка на собствената практика.

Чл. 38. (1) Авторитетът на педагогическия специалист се изгражда чрез професионализъм, компетентност, последователност, справедливост и личен пример.

(2) Авторитетът не се основава на страх, унижение, демонстрация на власт или безусловно подчинение.

(3) Педагогическият специалист признава допуснатата грешка и предприема действия за нейното коригиране, когато това е необходимо.

Чл. 39. Лицата от непедагогическия персонал при взаимодействието си с учениците:

1. проявяват уважение и доброжелателност;
2. не използват обидни, унижителни или заплашителни изрази;
3. при конфликтна ситуация търсят съдействие от педагогически специалист или училищното ръководство;
4. не предприемат действия извън предоставените им служебни правомощия;
5. опазват поверителната информация, станала им известна при или по повод работата;
6. съдействат за безопасността и спокойния ред в училището.

РАЗДЕЛ VI

ПРАВА И ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 40. (1) Всеки ученик е пълноправен и уважаван член на училищната общност.

(2) Прилагането на правилата към учениците се съобразява с тяхната възраст, степен на развитие, индивидуални особености и потребности.

(3) Основен принцип в отношенията между учениците и останалите членове на училищната общност е:

„Отнасяй се към другите така, както искаш те да се отнасят към теб.“

Чл. 41. Всеки ученик има право:

1. да бъде уважаван като личност;
2. да се обучава в сигурна, спокойна, позитивна и подкрепяща среда;
3. да бъде защитен от физическо и психическо насилие, тормоз, унижение и дискриминационно поведение;
4. да получава образование и подкрепа, съобразени с неговите потребности и възможности;
5. да бъде изслушан по въпроси, които го засягат;
6. да изразява мнение и да защитава позицията си по подходящ и уважителен начин;
7. да получава ясна и разбираема информация за правилата, които се отнасят до него;
8. да бъде оценяван обективно и справедливо;
9. да получава конструктивна обратна връзка за своите постижения и напредък;
10. да търси и получава съдействие при затруднение, конфликт или проблем;
11. личната му информация и достойнството му да бъдат защитавани;
12. да участва в училищния живот и в ученическото самоуправление съобразно възрастта си;
13. да бъде подкрепян да развива своите способности, интереси и таланти.

Чл. 42. Ученикът:

1. се отнася с уважение към съучениците си, педагогическите специалисти, служителите, родителите и посетителите на училището;
2. изслушва другите и изразява собственото си мнение без обиди, заплахи и унижителни квалификации;
3. спазва правилата на училището и указанията, свързани с организацията и безопасността;
4. участва добросъвестно в учебния процес;
5. полага усилия за собственото си развитие и напредък;
6. пази училищното имущество и личните вещи на другите;
7. не пречи на правото на останалите ученици да учат в спокойна среда;
8. оказва помощ на друг, когато това е по силите му и не създава риск за него;
9. търси помощ от възрастен, когато не може сам да разреши възникнал проблем;
10. съобщава на възрастен, когато е свидетел на поведение, което застрашава нечия безопасност или достойнство.

Чл. 43. (1) Ученикът има право да бъде различен и да има собствено мнение.

(2) Различното мнение не е основание за подигравка, изолация, обида или враждебно отношение.

(3) Ученикът изразява несъгласие чрез аргументи, без:

1. лични обиди;
2. унижителни квалификации;

3. заплахи;
4. физическа саморазправа;
5. злонамерено разпространяване на слухове;
6. действия, насочени към изолиране или унижаване на друг ученик.

ПОВЕДЕНИЕ МЕЖДУ УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 44. В отношенията помежду си учениците:

1. проявяват уважение към личността и личното пространство на другия;
2. не използват физическа сила като средство за разрешаване на спор;
3. не унижават, не заплашват и не подиграват друг ученик;
4. не насърчават други ученици към агресивно или унизително поведение;
5. не изключват умишлено друг ученик от общуване с цел да му причинят страдание;
6. не повреждат и не присвояват чужди вещи;
7. се стремят да разрешават конфликтите чрез разговор и търсене на помощ от възрастен;
8. проявяват съпричастност към ученик, който е в затруднение.

Чл. 45. (1) Не се допуска физическо, психическо, вербално, социално или онлайн насилие и тормоз.

(2) За недопустимо поведение се счита включително:

1. удряне, блъскане, ритане или друго физическо посегателство;
2. заплашване;
3. системно обиждане или подиграване;
4. унизителни прякори;
5. разпространяване на слухове с цел причиняване на вреда;
6. умишлено и системно изолиране;
7. принуждаване на друг ученик да извърши действие против волята си;
8. отнемане, повреждане или скриване на чужди вещи с цел унижение или натиск;
9. онлайн тормоз;
10. създаване или разпространяване на унизително съдържание.

Чл. 46. Ученик, който е обект или свидетел на насилие, тормоз, заплаха или друго опасно поведение, се насърчава да потърси помощ от:

1. класния ръководител;
2. друг педагогически специалист;
3. училищното ръководство;
4. родител;
5. друг възрастен, на когото има доверие.

Търсенето на помощ не се счита за „доносничество“, а за отговорно поведение.

ЛИЧНО ПРОСТРАНСТВО, СНИМКИ И ЕЛЕКТРОННО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 47. (1) Ученикът уважава личното пространство, личните вещи и личната информация на другите.

(2) Не се допуска използването на лична информация за подигравка, натиск, заплаха или унижение.

Чл. 48. (1) Учениците не създават и не разпространяват снимки, видеозаписи, аудиозаписи, колажи или друго съдържание с цел унижаване, подигравка, заплаха или накърняване на достойнството на друго лице.

(2) Не се допуска:

1. публикуване на унизителни снимки или клипове;
2. създаване на обидни колажи;
3. използване на чуждо име, профил или самоличност;
4. създаване на фалшив профил на друг ученик, педагогически специалист или служител;
5. изпращане на обидни или заплашителни съобщения;
6. изключване или унижаване на ученик чрез групи и чатове;
7. разпространяване на лични разговори или информация с цел причиняване на вреда.

Чл. 49. Правилата за уважително поведение се прилагат еднакво:

1. в училище;
2. по време на училищни дейности извън училището;
3. в електронна среда, когато поведението е свързано с отношенията между членове на училищната общност.

АКАДЕМИЧНА ПОЧТЕНОСТ

Чл. 50. (1) Ученикът се стреми да представя собствените си знания, умения и труд.

(2) Не се допуска представянето на чужда работа като собствена.

(3) При използването на дигитални технологии и инструменти с изкуствен интелект учениците спазват указанията на педагогическия специалист и правилата за конкретната учебна задача.

(4) Използването на технологичен инструмент не трябва да замества ученето или да създава невярна представа за знанията и уменията на ученика.

Чл. 51. При нарушение на правило от този раздел основната цел е ученикът:

1. да разбере защо поведението е неприемливо;
2. да осъзнае последиците от действията си;
3. да възстанови, когато е възможно, причинената вреда;
4. да получи подкрепа за изграждане на по-подходящ модел на поведение.

Когато поведението представлява нарушение, за което законът или Правилникът за дейността на училището предвиждат специални мерки или процедури, се прилага съответният ред.

РАЗДЕЛ VII

ПРАВА И ЕТИЧНИ ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 52. (1) Родителите са основни партньори на училището в образованието, възпитанието, развитието и подкрепата на детето.

(2) Партньорството между училището и семейството се основава на взаимно уважение, доверие, своевременна комуникация и споделена отговорност за интереса на детето.

(3) Несъгласието между родител и педагогически специалист не отменя задължението и на двете страни да поддържат уважително отношение и да действат в интерес на ученика.

ПРАВА НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 53. Родителят има право:

1. да получава своевременно, точна и разбираема информация за обучението, развитието, постиженията и поведението на своето дете;
2. да бъде информиран за възникнали съществени проблеми, свързани с детето;
3. да провежда срещи с педагогическите специалисти и училищното ръководство по установения ред;
4. да бъде изслушан по въпроси, засягащи неговото дете;
5. да получава професионално обяснение за решения и действия, свързани с детето, в рамките на компетентностите на училището;
6. да получава консултиране и подкрепа;
7. да изразява мнение и несъгласие;
8. да отправя предложения и препоръки;
9. да подава жалби и сигнали;
10. да участва в предвидените форми на родителско участие в училищния живот;
11. личните му данни и поверителната информация за неговото семейство да бъдат защитавани съобразно приложимите правила.

Чл. 54. (1) Родителят има право да поставя въпроси и да изразява критика към работата на училището или на педагогически специалист.

(2) Използването на това право не може да бъде основание за неблагоприятно отношение към неговото дете.

(3) Подаването на добросъвестна жалба или сигнал не представлява само по себе си действие, уронващо авторитета на училището или на педагогически специалист.

ОТГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл. 55. Родителят:

1. проявява постоянна грижа и интерес към образованието, развитието и благополучието на детето;
2. насърчава редовното участие на детето в учебния процес;
3. подкрепя изграждането на уважение към знанието, училището и останалите членове на училищната общност;
4. съдейства за изпълнение на правилата, свързани с безопасността и организацията;
5. информира училището за обстоятелства, които са съществени за здравето, безопасността или необходимата подкрепа за детето, в рамките на приложимите изисквания;
6. поддържа контакт с училището;
7. съдейства за своевременното разрешаване на възникнали проблеми;
8. чрез поведението си дава пример за уважително и отговорно общуване.

Чл. 56. Родителят се отнася с уважение към:

1. своето дете;
2. другите ученици;
3. педагогическите специалисти;
4. непедагогическия персонал;
5. другите родители;
6. училищното ръководство;
7. посетителите и партньорите на училището.

КОМУНИКАЦИЯ С ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 57. (1) При комуникация с педагогическите специалисти родителят:

1. използва уважителен и културен тон;
2. излага конкретно въпросите и притесненията си;
3. предоставя възможност на другата страна да бъде изслушана;
4. използва установените от училището канали и ред за комуникация;
5. се стреми спорът да бъде разрешен чрез диалог и конкретни факти.

(2) Не се допуска:

1. обиждане;
2. заплашване;
3. крещене и агресивно поведение;
4. унизителни квалификации;
5. физическа агресия;
6. неправомерен натиск върху педагогически специалист;
7. настояване за промяна на оценка или служебно решение чрез заплахи, натиск или лични нападки.

Чл. 58. (1) При възникване на конфликт родителят и педагогическият специалист се стремят първо да изяснят въпроса чрез пряк и спокоен разговор, когато естеството на случая позволява това.

(2) Когато конфликтът не може да бъде разрешен, може да се потърси съдействие от:

1. класния ръководител;
2. друг подходящ педагогически специалист;
3. заместник-директора;
4. директора;
5. Комисията по етика – когато въпросът е от нейната компетентност.

(3) При данни за насилие, риск за дете или сериозно нарушение на права не е необходимо предварително преминаване през всички нива по ал. 2.

НЕДОПУСКАНЕ НА ВЪВЛИЧАНЕ НА ДЕТЕТО В КОНФЛИКТ МЕЖДУ ВЪЗРАСТНИ

Чл. 59. (1) Конфликт между възрастни не следва да бъде пренасян върху детето.

(2) Родителят не използва детето:

1. като посредник за предаване на конфликтни послания;
2. като средство за натиск върху педагогически специалист;
3. за събиране на информация с цел развитие на конфликт;
4. за въвличане в спор между родител и училище;
5. за настройване срещу педагогически специалист, друго дете или неговото семейство.

Чл. 60. (1) Не се допуска пред детето системно унизително, обидно или злонамерено обсъждане на педагогически специалист, друг ученик или неговия родител.

(2) Правилото по ал. 1 не ограничава правото на родителя да обсъжда с детето възникнал проблем, да го изслуша, да му обясни собствената си позиция и да го подкрепи по подходящ начин.

(3) При обсъждане на конфликт с детето родителят се стреми да не създава допълнителна тревожност, враждебност или чувство, че детето трябва да избира страна в спор между възрастни.

ОТНОШЕНИЕ КЪМ ДРУГИТЕ УЧЕНИЦИ

Чл. 61. (1) Родителят има право да защитава интересите и безопасността на собственото си дете.

(2) Това право не включва:

1. право да разпитва или да търси отговорност лично от чуждо дете;
2. отправяне на заплахи, обиди или обвинения към чуждо дете;
3. самоволно разрешаване на конфликт между деца чрез пряка конфронтация с ученик;
4. публично разпространяване на лични данни, снимки или информация за чуждо дете;
5. публично квалифициране на чуждо дете като „агресивно“, „проблемно“, „лошо“ или чрез други унижителни определения.

(3) При проблем, свързан с поведението на друг ученик, родителят се обръща към класния ръководител или друг компетентен представител на училището.

Чл. 62. При конфликт между ученици родителят получава информация относно собственото си дете и действията на училището, доколкото те могат да бъдат предоставени, без неоправдано разкриване на лични данни и поверителна информация за друго дете и неговото семейство.

РОДИТЕЛСКИ ГРУПИ, ЧАТОВЕ И СОЦИАЛНИ МРЕЖИ

Чл. 63. (1) Етичните правила на този кодекс се прилагат и при общуването в родителски групи, чатове и социални мрежи, когато комуникацията е свързана с училищния живот.

(2) Родителят се въздържа от:

1. публикуване на обиди или унижителни квалификации за ученик, родител или служител;
2. разпространяване на непроверена информация като установен факт;
3. споделяне на поверителна информация за чуждо дете;
4. публикуване на снимки, видеозаписи или лични данни на чуждо дете по начин, който нарушава правата му;
5. организиране на публично „обвиняване“ или унижаване на конкретно дете, родител или педагогически специалист;
6. използване на група или чат като средство за натиск, заплахи или организирана агресия.

Чл. 64. (1) Родителските групи и чатове не са официален орган на училището, освен когато конкретен електронен канал е изрично определен от училището за официална комуникация.

(2) Мнения, съобщения или твърдения, публикувани в неофициална родителска група, не представляват официална позиция на училището.

(3) Съществен проблем, жалба или сигнал следва да бъде отправен чрез установените канали, така че училището да има възможност да го разгледа и да предприеме действия.

ПОВЕРИТЕЛНОСТ И ЗАЩИТА НА ДОСТОЙНСТВОТО

Чл. 65. Родителят не разпространява поверителна информация за:

1. чужди деца;
2. техните семейства;
3. педагогически специалисти;
4. служители;
5. други родители,

когато информацията му е станала известна във връзка с участието му в училищния живот и нейното разпространяване може да наруши права или законни интереси.

Чл. 66. Информация, получена при участие в Обществения съвет, родителски инициативи, комисии, срещи или други форми на училищно участие, се използва отговорно и при спазване на приложимите изисквания за конфиденциалност.

ПАРТНЬОРСТВО И ЛИЧЕН ПРИМЕР

Чл. 67. Родителят подпомага изграждането на позитивна училищна общност чрез:

1. уважително общуване;
2. съдействие при училищни инициативи според своите възможности;
3. конструктивни предложения;
4. своевременно търсене на решение при възникнал проблем;
5. подкрепа на детето да носи отговорност за своите действия;
6. насърчаване на взаимопомощта, уважението и толерантността.

Чл. 68. Защитата на интереса на собственото дете не следва да се осъществява чрез накърняване на достойнството, правата или сигурността на друго дете или друг член на училищната общност.

РАЗДЕЛ VIII

ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО, ТОРМОЗА И ДИСКРИМИНАЦИОННОТО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 69. (1) НУ „Илия Р. Блъсков“ утвърждава политика на нетърпимост към насилието, тормоза, унижението и дискриминационното поведение.

(2) Всички членове на училищната общност споделят отговорността за изграждането на позитивен организационен климат и сигурна психологическа среда.

(3) Превенцията се основава на ранно разпознаване на проблемите, своевременно реакция, подкрепа, сътрудничество със семейството и работа за възстановяване на позитивните взаимоотношения.

Чл. 70. Не се допуска поведение, което има за цел или резултат:

1. причиняване на физическа вреда;
2. заплашване или сплашване;
3. унижаване или системно обиждане;
4. изолиране или отхвърляне с цел причиняване на страдание;
5. накръняване на достойнството;
6. упражняване на натиск или принуда;
7. злоупотреба с по-силна позиция, авторитет или зависимост;
8. онлайн тормоз или друго агресивно поведение в електронна среда.

Чл. 71. (1) Всеки член на училищната общност, който стане свидетел или получи информация за насилие, тормоз или риск за ученик, действа отговорно и не остава безучастен.

(2) Информацията се предоставя на педагогически специалист, класен ръководител, училищното ръководство или друг компетентен орган съобразно характера и тежестта на случая.

(3) Когато е налице непосредствен риск за живота, здравето или сигурността на дете, защитата на детето има приоритет пред обичайния ред за разрешаване на междуличностни конфликти.

Чл. 72. (1) Ученик, който съобщава за насилие, тормоз, заплаха или друго рисково поведение, следва да бъде изслушан спокойно и с уважение.

(2) Не се допуска ученик да бъде обвиняван, осмиван, заплашван или поставян в неблагоприятно положение поради това, че е потърсил помощ или е съобщил за проблем.

(3) Същият принцип се прилага спрямо родител, служител или друго лице, което добросъвестно предоставя информация за предполагаемо нарушение.

Чл. 73. При установяване на данни за насилие, тормоз или риск за дете се прилагат действащото законодателство, Механизмът за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и приложимите вътрешноучилищни правила.

Чл. 74. (1) Етичният кодекс не замества специалните процедури за:

1. закрила на дете в риск;
2. противодействие на насилието и тормоза;
3. предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
4. налагане на мерки и санкции по реда на ЗПУО;

5. дисциплинарна отговорност на работници и служители;
6. уведомяване на компетентни държавни органи.

(2) Когато случаят попада в приложното поле на специална процедура, тя има предимство.

РАЗДЕЛ IX

СВЕТСКИ ХАРАКТЕР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И ПОЛИТИЧЕСКА НЕУТРАЛНОСТ

Чл. 75. (1) В НУ „Илия Р. Блъсков“ се спазва светският характер на образованието и установените със Закона за предучилищното и училищното образование ограничения и забрани.

(2) В училището не се допуска използване на образователния процес или институционалния авторитет за налагане на идеологически, религиозни, политически или партийни убеждения в противоречие със закона.

(3) Прилагат се забраните по чл. 11 от Закона за предучилищното и училищното образование в действащата им редакция.

Чл. 76. Педагогическите специалисти и служителите:

1. запазват политическа и партийна неутралност при изпълнение на служебните си функции;
2. не използват отношенията си с учениците за политическо или партийно въздействие;
3. не използват училищни ресурси, помещения и официални комуникационни канали за партийна дейност;
4. ясно разграничават личните си граждански позиции от официалната позиция на училището.

Чл. 77. Прилагането на правилата по този раздел не отменя задължението за зачитане на човешкото достойнство, равнопоставеността, сигурността и законните права на всеки член на училищната общност.

РАЗДЕЛ X

ОТНОШЕНИЯ С ИНСТИТУЦИИ, ОБЩЕСТВОТО И ВЪНШНИ ПАРТНЬОРИ

Чл. 78. НУ „Илия Р. Блъсков“ изгражда отношенията си с държавни и общински органи, други образователни институции, социални и здравни служби, неправителствени организации, културни институции, партньори и граждани на основата на:

1. законност;
2. професионализъм;
3. коректност;
4. безпристрастност;
5. своевременност;
6. партньорство;
7. защита на интересите и правата на учениците.

Чл. 79. При взаимодействието с външни институции и организации представителите на училището:

1. предоставят точна и обективна информация в рамките на своите компетентности;
2. не укриват информация, която по закон следва да бъде предоставена;
3. не предоставят информация, която е защитена от закон, освен при наличие на правно основание;
4. спазват изискванията за защита на личните данни и поверителността;
5. не поемат ангажменти от името на училището извън предоставените им правомощия;
6. при необходимост насочват поставения въпрос към компетентното длъжностно лице.

Чл. 80. (1) Партньорството с външни организации се осъществява в интерес на учениците и в съответствие с мисията, ценностите и правилата на училището.

(2) Не се допуска използване на училището и учениците за дейности, които противоречат на закона, на интересите на децата или на принципите на настоящия кодекс.

РАЗДЕЛ XI

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 81. (1) За подпомагане прилагането на настоящия кодекс и разглеждане на възникнали етични казуси в НУ „Илия Р. Блъсков“ се създава Комисия по етика.

(2) Съставът на Комисията се определя по установения в училището ред и се утвърждава със заповед на директора.

(3) Комисията е постоянно действащ вътрешноучилищен орган с консултативни, превантивни и аналитични функции.

Чл. 82. Комисията по етика:

1. подпомага разясняването и прилагането на Етичния кодекс;
2. разглежда сигнали и казуси от етичен характер;
3. подпомага търсенето на конструктивни решения при възникнали етични конфликти;
4. изготвя мотивирани становища;
5. предлага превантивни и коригиращи мерки;
6. анализира повтарящи се проблеми в училищната среда;

7. отправя предложения до директора и педагогическия съвет за подобряване на организационния климат;
8. участва в популяризирането на етичните принципи сред училищната общност;
9. изготвя годишен отчет за дейността си.

Чл. 83. (1) Комисията по етика не е дисциплинарнонаказващ орган.

(2) Комисията:

1. не налага дисциплинарни наказания на работници и служители;
2. не налага санкции на ученици;
3. не замества правомощията на директора, педагогическия съвет или друг орган, определени със закон;
4. не замества органите за закрила на детето, полицията, прокуратурата или други компетентни институции.

(3) При наличие на данни за нарушение, попадащо в компетентността на друг орган, Комисията предоставя становище на директора за предприемане на действия по съответния ред.

Чл. 84. (1) Членовете на Комисията изпълняват функциите си безпристрастно и при зачитане на достойнството на засегнатите лица.

(2) Член на Комисията не участва в разглеждането на конкретен случай, когато:

1. е страна по него;
2. е пряко засегнат;
3. има личен интерес от изхода;
4. има други обстоятелства, които могат основателно да породят съмнение в неговата безпристрастност.

(3) В тези случаи членът си прави отвод.

Чл. 85. Комисията по етика работи при спазване на принципите на:

1. законност;
2. безпристрастност;
3. конфиденциалност;
4. обективност;
5. право на засегнатите лица да бъдат изслушани;
6. защита на достойнството;
7. най-добър интерес на детето;
8. недопускане на ответно неблагоприятно отношение към лице, подало добросъвестно сигнал.

Чл. 86. Организацията на работата на Комисията, редът за подаване, регистриране и разглеждане на сигнали, сроковете, протоколирането и изготвянето на становища се уреждат в отделни **Вътрешни правила за работата на Комисията по етика.**

РАЗДЕЛ XII

ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

Чл. 87. (1) Всеки член на училищната общност има право да потърси съдействие при предполагаемо нарушение на настоящия кодекс.

(2) Подаването на добросъвестен сигнал, жалба или искане за съдействие не може само по себе си да бъде основание за негативно отношение към подателя или свързано с него дете.

Чл. 88. При установяване на поведение, несъвместимо с етичните стандарти, могат да бъдат предложени подходящи действия с превантивен, възстановителен или подкрепящ характер, като:

1. разговор със засегнатите лица;
2. посредничество при конфликт, когато е подходящо;
3. разясняване на приложимите етични правила;
4. препоръка за промяна на поведение или практика;
5. възстановяване на причинена вреда, когато това е възможно;
6. доброволно извинение;
7. консултация или подкрепа;
8. подходяща квалификационна или превантивна дейност;
9. предложение за организационна промяна.

Чл. 89. (1) Мерките по чл. 88 не представляват самостоятелна система от дисциплинарни наказания.

(2) Когато установеното поведение представлява нарушение на трудовата дисциплина, нарушение по ЗПУО, административно нарушение, престъпление или друго нарушение, за което е предвидена специална отговорност; се прилага съответният законов ред.

Чл. 90. При разглеждането на етичен казус не се допуска предварително обявяване на лице за виновно преди изясняване на относимите факти и предоставяне на възможност за становище, освен когато специален нормативен ред предвижда друго.

РАЗДЕЛ XIII

ПРЕВЕНЦИЯ И ОЦЕНКА НА ПРИЛАГАНЕТО НА КОДЕКСА

Чл. 91. Училището насърчава спазването на етичните стандарти чрез:

1. запознаване на работещите с Кодекса;
2. представяне и разясняване на основните му принципи пред учениците на достъпен за тях език;

3. осигуряване на достъп на родителите до Кодекса;
4. включване на подходящи теми в часа на класа;
5. дейности за развитие на социално-емоционални умения;
6. дейности за превенция на насилието и тормоза;
7. квалификация на педагогическите специалисти;
8. работа с родители;
9. инициативи на ученическото самоуправление;
10. анализ на възникнали казуси и предприемане на последващи превантивни действия.

Чл. 92. (1) Комисията по етика ежегодно анализира прилагането на Кодекса.

(2) Анализът може да включва:

1. брой и общ характер на постъпилите сигнали;
2. видове повтарящи се етични проблеми;
3. наличие на повтаряемост на конкретни типове конфликти;
4. случаи на вербална, физическа или онлайн агресия;
5. проблеми в комуникацията между училището и родителите;
6. предприети превантивни мерки;
7. резултати от предприетите действия;
8. необходимост от промяна на училищни практики или на настоящия кодекс.

Чл. 93. (1) Годишният анализ има за цел подобряване на училищния климат, а не публично идентифициране и заклеймяване на конкретни лица.

(2) В отчета не се включват лични данни и подробности, които не са необходими за целите на анализа.

Чл. 94. При необходимост директорът, педагогическият съвет и Комисията по етика могат да планират конкретни мерки за:

1. подобряване на комуникацията;
2. превенция на агресията;
3. развитие на умения за разрешаване на конфликти;
4. повишаване на професионалната етика;
5. укрепване на партньорството с родителите;
6. повишаване на чувството за принадлежност към училищната общност.

РАЗДЕЛ XIV

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящият Етичен кодекс определя общите етични стандарти на училищната общност и се прилага в съответствие с действащото законодателство.

§ 2. Разпоредба на настоящия кодекс не може да се тълкува или прилага по начин, който:

1. ограничава право, предоставено със закон;
2. възпрепятства подаването на добросъвестен сигнал или жалба;
3. препятства изпълнението на законово задължение за уведомяване на компетентен орган;
4. допуска дискриминационно или унижително третиране;
5. заменя специална процедура, установена с нормативен акт.

§ 3. При противоречие между разпоредба на настоящия кодекс и нормативен акт се прилага нормативният акт.

§ 4. Педагогическите специалисти и лицата от непедагогическия персонал се запознават с Кодекса при постъпване на работа и при всяко негово изменение или допълнение.

§ 5. Учениците се запознават с основните принципи и правила на Кодекса в началото на учебната година по начин, съобразен с възрастта им.

§ 6. Родителите се информират за Кодекса и имат постоянен достъп до него чрез интернет страницата на училището.

§ 7. Етичният кодекс се поставя на видно място в НУ „Илия Р. Блъсков“ и се публикува на официалната интернет страница на училището.

§ 8. Предложения за изменение и допълнение на Кодекса могат да правят представителите на педагогическия съвет, обществения съвет, ученическото самоуправление, родителската общност, училищното ръководство и другите лица по реда, определен в Правилника за дейността на училището.

§ 9. Измененията и допълненията на Кодекса се приемат по реда на чл. 175 от Закона за предучилищното и училищното образование и Правилника за дейността на НУ „Илия Р. Блъсков“.

§ 10. Настоящият Етичен кодекс е приет от представители на Общото събрание с протокол № 5/05.10.2026г. и съгласуван от членовете на Обществения съвет с протокол № 1/ 09.10.2026 г.

§ 11. Настоящият кодекс влиза в сила от 09.10.2026 г.

§ 12. Вътрешните правила за работата на Комисията по етика се приемат като отделен вътрешноучилищен документ и уреждат конкретния ред за подаване, регистриране, проверка и разглеждане на сигнали и за изготвяне на становища.